

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Polgári: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Munkás: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— október 24.

(A férjek élete) Nagyon sok nő kíváncsi arra, mit csinál az ő ura? hova jár? mire költi pénzét? vajon szereti é a feleségét igazán? Bizony fogós kérdések ezek. Nagyon is nehéz volna rá a felelet. De hát miért is kíváncsi a nő? De a férj uram is oly kíváncsi a nőnek életfolyására! Szeret-e engem? nem csal-e meg? bizhatom-e benne? Eltevések mind megokadatok. A világ ma mindent sötét szemüvegen keresztül néz; mindenben hibát keres, a jóban, szépben nem találja örömet, mert kételkedik valóságában. A nő legkiváncsibb férje lépteire, tudja, hogy ő nem Szent Antal. Tudni, hallani akarja azt, a mit szülei férjéről másoktól hallanak. Mindent tudni akarnak. Éva népe sohasem tagadhatja meg magát, a kíváncsiság is határozottan női találmány. Sokszor azonban oly dolgokat hallanak férjeik viselt dolgáról, mely csökkenti a feleség vonzalmát iránta. Mindenesetre bántó, hogy a nő, ki abban a hitben él, hogy a tiszta szüzies csókot csak férjétől kap, a férje ezt másra is pazarolja, vagy hogy férje még mást is szeret rajta kívül. Bizony fáj a nőnek az a csók, mit a férje másnak is osztogat. De ha a nő okos és következetes, mindezeket észre sem veszi, ekkor szerelme sem fog hanyatlani. Sőt ellenkezőleg. Az ura bevall mindent a nő a bűnökre szemét huny. Az igazi szerelem az, a mely mindenről tud és amely mindent megbocsát.

(György Endre rémit.) György Endre hír szerint sok, sok koporsót lát a közel jövőben. Ezen esztendő óta ijeszteneb már bennünket koporsókkal, de azért nem hiszünk még a „circum-dederunt“-ban. Minden halál után a föltámadás következik, a haza sirásai a nemzet husvétját készítik elő — nagy-pénteken.

Német munkás-politika.

— okt. 24.

(gr.) A német birodalmi gyűlésen közelebb egy kis meglepetés érte az ottani szociálista-párt vezetőit. A közép-párt néhány kiváltsága ugyanis a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása alatt indítványt nyújtott be, amelynek értelmében az iparrendészet hatáskörébe tartozó üzemekben napi tíz óra mondassék ki legmagasabb munkaidőnek. Ez igen szép haladás és e mellett

dicséretes elhatározása a szociálisták által sokat korholt „polgári“ pártnak. Bizonyosan a munkásoknak javára szolgáló törvény lesz belőle, a munkások örömmel is fogadják, hanem annál inkább ingerli a szociálista-párt vezetőit, a kik könnyebben viselik el, ha a munkásnép elpusztul a nyomorságtól, minthogy mások segítsenek rajta.

Legfőbb közlönyük nem is titkolja éktelen nagy felháborodását. Azt állítja, hogy az indítvány nem elég messzemenő, ennél fogva benyújtói „a munkásügy“ árulóinak tekintendők. Ez a harag pedig nagyon érthető, mert míg a szociálisták kivihetetlen célok vesszőparipáján nyargalnak, addig ébreu tudják tartani a munkások elégedetlenségét, lázongó hangulatait. Ebből élnek ők, ez az ő boldogulásuk. Ha jóindulatu és szerencsésebb kezű emberek lépnek közbe és igyekeznek a munkásokon segíteni, ez a szociálista vezérek vesztesége. Ahol némi jólét, némi belátás jelentkezik, ott a nyomor vámszedőinek népbolondító tanai többé nem idézhetnek fel veszedelmet, azok többé nem jövedelmeznek a népbolondítóknak.

A német birodalomban a polgári pártok vették kezökbe a munkásosztályok sorsát. Nem ámitják a népet át nem rágható rizkásahegyekkel, hanem a biztos mindennapi kenyeret adják a kezébe. Nem rajzolnak elé délibabokat, hanem biztosabban valósítják meg, a mi fokozatosan megvalósítható. Most a tíz órai munkaidőt viszik keresztül. A kormány pedig kilátásba helyezte a vagyontalan néposztály lakásvizonyainak rendezését, a kiskorúakról szóló, az új betegpénztár és egyéb jóléti intézkedések szintén a közel jövőben kerülnek napirendre.

Ha a polgári társadalom lelkén viseli a munkásosztály javát, akkor rég elmulasztott kötelességének tesz eleget. A német birodalom törvényhozása rátért a helyes utra, kívánnók, hogy a magyar törvényhozás is rátérjen, a mint az módjában lesz. Ki kell menteni a népet az anyagi és erkölcsi romlásból, nem szabad tovább engedni, hogy amit a féktelen kizsákmányolás még meghagyott neki, azt a keveset azután a nyomor vámszedői zsarolják el tőle.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 24.

A hivatalos közlöny mai száma már megkezdte a főispánok kinevezésének a közlését. A legközelebbi számokban folytatn fogják, de sokáig nem tart, mivel hogy az eddigi főispánoknak tulnyomó része továbbra is megmarad állásában.

(A haladó párt.)

A kormány akciójához tartozik elsősorban természetesen az, hogy gazdagnak és korszakalkotónak hirdetett programját a közvélemény előtt ismertesse. Erre valószínűleg szerdán nyílik alkalom, amikor is a második kerületi szabadelvűpárt egy küldöttsége meg fogja kérni a miniszterelnököt, hogy ösmertesse programját. Ha ez megtörténik, akkor meg fogják alakítani a haladó pártot. Hír szerint az új pártnak már helyiséget is béreltek a Hungária szállóban.

(A koalíció.)

A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottsága mihelyt a kormány programja ismeretes lesz, ülést tart és azon meg fogja állapítani a kormány ellen indítandó akció programját. Ez valószínűleg abból fog állani, hogy országos népgyűlések rendezésével igyekeznek a nép fanatizmusát fokozni. A koalíció abban a meggyőződésben él, hogy a kormány akciója nem fog sikerülni és bármily nagy megpróbáltatásokon keresztül is, de a szövetkezett ellenzék még továbbra is győzedelmes fél marad.

(A kormány péntekje.)

A kormány pedig készül a programja révén az akciójára. Fejérváry kijelentette, hogy meg van győződve arról, hogy az ország tudja, hogy a meddő szópocskolás és a komoly cselekvés közt választ, ha neki ad többséget. És indul a többségszerzésre, a melyet lapvásárlással, lapvétellel, elkobzásokkal, a sajtó korrumpálásával akar bevezetni. A programot a miniszterelnök pénteken délben fogja a Viziváros küldöttségének elmondani. Az igazi harc tehát tulajdonképpen ekkor kezdődik. Az igazság és hamisság, a törvény és a törvénytelenység, a becsület és a becsstelenség egyformán keresztüzt él viszi az országot, hogy megszerezze a maga számára. A nemzet sorsa függ attól, hogy ne az igazság bukják ebben a tusakodásban.

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

A politikai helyzetre vonatkozólag az éjszaka a következő táviratokat kaptuk:

(Uj megsemmisítés.)

Kristóffy József tovább üzi a megsemmisítések kisdédjatekát. Merész a játék, de úgy hiszi a kegyelmes ur — hogy teheti. Ma Pestmegyének a szeptember 18-iki közgyűlésen hozott azon határozatát, a mely szerint a tisztviselőket felfüggesztés esetén kártalanítani fogják, — megsemmisítette.

(A király személyekörül tárcsa.)

Szó esett arról, hogy Fejérváry a király személyekörül miniszterséggel Széchényi Aladár grófot kínálta meg. A félhivatalos Magyar Nemzet jó forrásból értesül, hogy a híresztelés alaptalan.

(Adóbehajtás erőszakkal.)

A mai nap szenzációja az a hír, a mit képviselői körökben korpoltálnak. A kormány ugyanis nap-nap után érzi, hogy az ország pénzügyi viszonyai egyre rosszabbodnak. A helyzeten javítandó, a kormány elhatározta, hogy tervet dolgoz ki, a melynek alapján végrehajtást rendel sürgősen az állami adóhátralékoknak behajtására. A végrehajtás egyelőre csak az ex-lex előtti adóhátralékokra vonatkoznék, de később a meg nem szavazott adókat is beköveteli. Az ügy oly sürgős, hogy a kormány arról is gondoskodik, hogy az esetre, ha elegendő végrehajtó nem volna, a pénzügyi tisztviselőket rendeli ki a végrehajtás foganatosítására.

(Kihallgatás.)

Kristóffy József belügyminiszter esütörtökön, e hó 26 án kihallgatást tart.

A vízvezeték és csatornázás ügye.

A jog és pénzügyi bizottság mai ülése. — okt. 24.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város jog és pénzügyi bizottsága a csatornázás és vízvezeték ügyében tegnap megkezdett tárgyalását ma folytatta. A mai ülésen a vízvezetési szabályrendeletet egészen letárgyalták. Utána a csatornázási szakaszokat vették revidálás alá, a melynek végleges elintézése azonban ma nem történt meg. Különösen fontos a közönségre a vízdíjak és a csatornázási illetékek nagysága, a mely vitát is keltett a bizottságban.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Körner Adolf elnökle alatt jelen voltak Miskolczy Jenő, Zádor Lajos, Magoss György, Varga Kálmán, Aczél Géza, Dr. Tüdős János biz. tag.

A bizottság a vízvezeték műszaki részére vonatkozó szabályzat egyes szakaszait elfogadta. Helyenkint kisebb nagyobb módosítást eszközölt, a mely azonban a dolgok lényegét nem igen érintette.

A mi azonban sokkal fontosabb volt, az a vízvezetési díjszabályzat. Itt már behatóbban foglalkoztak a kérdéssel. Minden paragrafust kellően megvitattak a bizottság s a hol szükségesnek látta, módosítást is eszközölt.

A város házipénztára a vízvezeték költségeihez évenként 45,000 korona általános összeggel járul s azt költségvetésében évenként felveszi s a vízvezeték kiadásainak fedezésére fordítja.

A városi vízvezetékbe bekapcsolt magánvezetéseken fogyasztott s a vízmérő órák után megállapított minden köbméter vizért (tizenthat) 16 fillér fizetendő.

Ipari és öntözési célokra elfogyasztott viz minden köbméteréért 12 fillér fizetendő.

A város azonban a kulturális intézmények céljaira jutányosabb vízdíjakat állapíthat meg.

A bizottság az általános vízdíj leszállítására nézve úgy intézkedett, hogy az csak akkor következhetik be, ha a vízvezeték tartalék alapja 200 ezer koronára emelkedik.

Az elfogyasztott víz árát negyedévenként utólagosan fizeti a közönség, kivéve a szabályzat 5. szakaszában említett intézményeket, mint a kórház és más kulturális intézetek, a melyek előre fizetik a víz díját.

(A csatornázás.)

A bizottság ezután rátért a csatornázási szabályrendelet tárgyalására. A közcsatornákat a város építeti, kezeli és tartja fenn. A csatornák két körzetre oszlanak.

Az I-ső körzetbe osztatnak: Arany János utca, Bádogos-utca, Batthyányi utca, Bethlen-utca, Csapó utca, Czegléd utca, Darabos utca, Deák Ferenc utca, gróf Dégenfeld-tér, Egyház-tér, Egymalom utca, Fűvészkert utca, Hal-utca, Hatvan-utca, Hunyadi utca, Hüvelyes utca, József királyi herceg utca, Kossuth-utca, Mester-utca, Miklós-utca, Nyomató utca, Pásti utca, Péterfia-utca, Petőfi-tér, Piac-utca, Rákóczi-utca, Rózsa-utca, Sas utca, Simonffy utca, Simonyi ut 2-12. sorszámig, Széchényi utca, Szent-Anna utca, Vár-utca, Varga-utca, Városház utca.

A II-ik körzetbe a tervbe foglalt többi utca tartozik.

A jövőben létesítendő utcáknak körzetbe osztása felett a városi tanács határoz.

A közcsatornába betorkoló minden magáncsatorna tulajdonosa köteles telkének minden négyeszőg öl területé után és évenként az első körzetben minden négyzet öl telek után 12 fillért, a második körzetben hat fillért fizetni.

A bizottság ezen árakat túl magasnak tartotta.

Tüdős János dr., Zádor Lajos és Magoss György felszólalásai után Aczél Géza kijelentette, hogy ő is soknak tartja a 12 és 6 fillér összeget, de hát egyelőre nem lehet tenni ellene. Azonban, ha a város az évenkénti hozzájárulási összeget, a mely 20 ezer koronában van felvéve, legalább 30 ezer koronára emeli, mi sem természetesebb, mint hogy a díjak leszállanak.

Magoss György szerint legalább 40 ezer koronára kell a városnak a fennálláshoz hozzájárulni.

A bizottság végül megkérte Aczél Gézát, hogy készítsen egy javaslatot, a mely a kevesebb díjazásra vonatkoznék.

A bizottság a magán csatornázásig jutott el.

Az ülést holnap folytatják.

Jegyzetek.

XXXVII.

Messze, messze a távolba
Készülsz, a vágy szárnya ragad,
Mégis, mégis minden percben
Csak otthon találsz magad.

A nagy világ zaja környez,
Üres szívvel magad vagy ott . . .
Egy hazája, egy hona van,
Kis világod, az elhagyott.

Hírnevet, kincset szerezhetsz,
Mégis koldús lesz a szíved!
A mi elszállt, a mi elmúlt,
A mi nincs már, az a tied!

Gáspár Imre.

Utinapló jegyzetek.

Irta: Dr. Legányi Gyula.

(Folyt. és vége.)

Ide Kalifornia fővárosa, Szakramento 18 mérföldnyire esik és gyalogszerrel oda igyekeztek. Ide érve, fél napi pihenő után munka után láttak, Szakramento Amerika legszebb városainak egyike, a délszaki nővények és a páлмаerdők egész ligeteket és erdőket alkotnak.

Két napi lótas-futás után sem kaptak semmiféle alkalmazást, pedig egész vagyonuk csak 60 fillérből állott. Az országot széle két oldalt diófákkal volt beültetve, teleszedték zsebeiket dióval s ez volt napi eleségük.

Innen tovább indultak a 13 mérföldnyire fekvő Daviszba, s ide érve az állomás mellett tüzet raktak s a magukkal hozott diót elfogyasztották. — Azután a mandulafákról gyümölcsöt szedve, bevárták a legközelebbi vonat érkezését. A vonat megérkezéig jól laktak szőlővel, ami itt oly búján tenyészik, hogy egy töről két ember is torkig jól lakhatik. Teherkocsiba felkapaszkodva a 17 mérföldnyire fekvő Elmiraig mentek, itt letessékelték őket. Bementek a városba s azután éjjel tehervonaton tovább utaztak, de a legközelebbi állomáson lezavarták őket. Ők azonban újra belopódtak s tovább utaztak, de újra póruljártak s a legközelebbi állomáson megint kiutasították. Ekkor már csak 33 mérföldnyire voltak Szan Franciszkótól.

A vonat elindulásakor megint belopódtak előbbi helyükre, de egy mérföldnyi ut után lezavarták őket. Itten ezen az állomáson az egész vonatot gépestől együtt nagy hajóra tolták s úgy vitték a nagy folyó tulsó partjára. Ők is beosontak a hajóra s így a tulsó partra kerültek. Innen a vonattal Oklandig szerencsésen eljutottak s akkor már csak 15 mérföldes víz választotta el őket az ígért földjéltől.

A vizen tizenöt fillérért szállították át az embereket, de nekik egy fillérük sem volt. Szerencsét próbáltak jegy nélkül, de rajta vesztettek kiutasították és egy detektívnek átszolgáltatták őket. Ennek faggatására azt vallották, hogy Grangerből jöttek s podgyászuk a vasuti állomáson maradt. Elő is mutatták a feladó levényt, ami persze elavult, két hónapos papiros volt.

Szavuknak hitelt adva, áteresztette őket

a detektív s így hajóval déli 12 órakor Szan Franciszkóba jutottak. Az éjszakát a hajóállomáson a kihányt deszkák között töltötték. Másnap feljárták a gyárakat, de munkát nem kaptak s az utcákon szerte heverő almából és narancsból élésködtek. — Ruhájok lerongyolódott s valóságos csavargó színben tüntek föl s ezért szégyenkezve nem merték a magyarokat felkeresni. Eljelle visszavánszerogtak a deszkásszállásra. Másnap megint csak a gyümöleshulladékból élésködtek. — Éjjel megint a régi szállásra mentek és a másnap eltelt ismét eredmény nélkül. Végre az osztrák és magyar konzulátus után egy Szántó nevű magyar vendéglőshöz állítottak be, akinek elmesélték kalandos uti történetüket. Beis fogadta őket egy éppen üresen álló kis szobába s biztatta őket, hogy pár nap alatt csak akad foglalkozás.

Végre Mihály beállott pékműhelybe inasnak és Lajos magyar származású kaszagyárosnál kapott alkalmazást. Mihály öt napra megelégette a pékmesterséget s beállott egy vasgyárba. Következő héten egyleti zenés estét rendeztek, amely táncsal volt egybekötte s egy magyar származású citerás verte a talp alá való, fia pedig harmonikán kíséerte. Kovácsék is meghitták. Az egyleti tagok nagyobbára magyarok voltak s a csárdás járta leginkább. Kovács Lajos a zongora mellé ült s mikor rázendítette a Náfedeles kis házikóm kezdetű nótát, két óra hosszat folytonosan megújrázták. Azután is csak ő verte a talp alá való. Anyyira megtetszett a játéka, hogy a zene végével hatan is beakartak nála iratkozni zongorárára.

Két hét múlva következett szilveszter estéje. — Két nappal előbb kilépett Kovács

Leányainkról.

— okt. 24.

Egy bizonyos, hogy az öröklött tulajdonságok szabályozzák az embert egész életében s a külső körülményektől függ az, hogy az öröklött tulajdonságok milyen mértékben fejlődnek ki.

Ezt a mindennapi élet bizonyítja legjobban.

Nézzük meg csak például leányainkat, hogy öröklök anyjoknak mérhetetlen hűségét, de öröklöhetik lágy, szeretni tudó szívüket is.

Ha meghal az anya, a leány természetfele hajlama is lassu változáson megy keresztül, átveheti később apjának esetleges önző hajlamait, szenvedélyes, heves modorát.

A melyik leánynak nincs édes, szerető anyja, ennek lelkében, szívében a szeretet sohasem ébred fel a maga valóságában: szeretet gyöngéd, anyai jó szívtől lehet csak örökölni.

Ha pedig anya és leány meghasonlanak, a mi hál' istennek csak a legritkább esetben fordul elő, ugya leány képes mindenne, mindenre rávehető lesz, kivétezők nőességéből.

Az ilyen anyának és gyermeknek a lelke oly távol van egymástól, mintha csak idegenek volnának.

Sok esetben halljuk, hogy anya s leány között bizalmas viszony van, de a legtöbb esetben a leány sohasem tárja fel valódi érzelmét anyja előtt.

Ritka az a leány, ki csak egyszer is életében alaposan kibeszélte volna magát édes anyjával.

Ábrándjait, illuzióikat, vágyait bizony elhallgatják ők, reményeikről sohasem beszélnek: mindezekre a mamától jói tudják, hogy ugy is csak tagadó választ kapnának.

A mama okos, komoly, meggondolt, melyik lány merne előtte bulgóságokról beszélni.

Bizony a mama jó összeszidná s megfeddené.

Ő is volt egyszer fiatal a szinte ily bohó, de már az régen volt, talán nem is igaz, nem is igen szívesen emlékszik rá vissza.

Legjobban emlékszik az az anya, ki leányának legjobb barátja, legjobb tanácsadója.

Lásson be az anya gyermekének nyitott lelkébe, az ilyen őszinte lelkű lány csak hála és szeretettel lesz eltelve anyja iránt.

Az anya válassza meg leányának, mit olvasson, előre meggondolva, hogy a könyv mely eszméket és gondolatokat rejt magában s hogy ez gyermekében mely érzelmeket ébreszthet.

Az ilyen helyes nevelésben részesült leány boldog gyermekkorát is fog leélni s ennek a boldog kornak emléke az egész életén át csak tisztítólag, nemesítőleg hat szívére.

Meg kell tudniok a lányoknak már előre, mi vár rájuk, hogy egyszer férjhez mennek, milyen hivatást kell majd egyszer nekik az életben betölteniök.

Kell, hogy a leányok meg őrizzék lelkük tisztaságát, üde fiatalágát, nemes idealizmusát. Ilyen célirányos nevelés mily kimondhatatlan sok, édes gyönyörűségnek a forrása.

Szeressék a leányok a gyermekeket s ez talán a legfőbb, a mit a leányok szívére kell kötni, — szőjjék ábrándjaikba a gondolatot, hogy egykor ők is gyermekeket fognak nevelni.

A fenti követelményeket nagyon szeretnénk megvalósulva látni a mostani generációnál.

+

NAPI HIREK.

Mi a vaspálya?

— okt. 24.

Erre nézve a következő esztől folyólag így döntött a miniszter tanács:

A magyar államvasutak egyik állomásfőnöksége a miatt jelentett fel egy bérkocsi-tulajdonost, hogy ez a II. osztályu váróteremben dohányzott, bár a dohányzási tilalom a váróteremben több helyen ki van függesztve s arra őt ugy ezen, mint megelőzőleg már más alkalommal is a felügyelőszemélyzet tagjai több ízben figyelmeztették s a midőn a forgalmi szolgálatot teljesítő hivatalnok őt felhívta, hogy mint nem utazó egyén a várótermet hagyja el, a felszólításnak nem engedelmeskedett.

A bérkocsi-tulajdonos a következő napon is a II. osztályu váróteremben találtatott s midőn a forgalmi hivatalnok megkérdezte, utazik-e, azt felelte: mi köze hozzá. Bár sem az utazáshoz érvényes menetjegye, sem a pályaudvarra való belépésre jogosító jegye nem volt, a forgalmi hivatalnok azon felszólításának, hogy a várótermet hagyja el, ezáltal sem engedelmeskedett.

Ezek alapján az állomásfőnökség az iránt kereste meg a járási főszolgabíró, hogy a bérkocsi-tulajdonoson azért, mert a váróteremben menetjegy, illetve pályaudvari belépőjegy nélkül tartózkodott, hat korona bírságot hajtson be, ezenkívül kérte, hogy kihágás miatt a fenytő eljárás is megindításuk ellene.

A főszolgabíró tárgyalást tartott, majd a további eljárás beszüntetése mellett az iratokat a kihágás elbírálása végett a járásbíróshoz tette át.

A járásbíró végzésével a bűnvádi eljárás megindítását megtagadta, kifejtve, hogy az itt szóban forgó kihágásnak lényeges alkatelemét képezné, hogy a gőz, vagy más gépekre, mozdonyokra, vaspályákra vonatkozó rendelet szegessék meg, a „váróterem” pedig a fenti tárgyak fogalma alá nem esik.

Ezen tényállás alapján az eljárást a közigazgatási hatóság hatáskörébe kellett utalni, mert a kihágási büntetőtörvénykönyvben meghatározott kihágás, a melynek elbírálása a királyi bíróság hatáskörébe tartoznék, ebben az esetben nem állapítható meg, mert a vasuti váróterem a gőz, vagy más

Lajos a munkából s az egyik tanítványa zongoráját elvitette az ő lakására, a Szántó-féle fogadóba. Szilveszter estéjén Szántóéknál játszott s az egész társaságot annyira elragadta, hogy elismerő oklevelet állítottak ki számára.

Két hétre rá kitűnő alkalmazást nyert a Pacific vasuti műhelyben 3 dollár 50 cent napi bér mellett, ami körülbelül 17 koronának felel meg. Új lakást fogadott, közel a műhelyhez és zongorát is bérelt. Zongorajátéka sokszor valóságos csodületet gyűjtött a nyitott ablak alatt. Egy szép napon egy csinos kis lány állított be hozzá, azzal az üzenettel, hogy anyja kéri, látogassa meg, szeretne azzal megismerkedni, aki pár nap óta a magyar nótákkal a figyelmét magára terelte. Előzet is tett a meghívásnak s magyar származásu nővel ismerkedett meg, aki huszonöt évvel ezelőtt költözött Amerikába. Elmondta, hogy 25 év óta nem hallott magyar nótát s ellenállhatatlan vágy vett rajta érni, hogy a magyar zenészt lássa. Főlkérte, hogy játsszék nála s egyszerre mind meghívta a jövő hónapban tartott lány lakodalmába. A magyar család után nagy ismeretségre tett szert s egyik is másik is vetélkedik, hogy házonál láthassa és magyar játékát élvezhesse.

Leírják azután, hogy három nap ünneppolyt le ez időtájt Szan Franciskóban. Az egyik az Egyesült Államok elnökének a fogadtatása, másik 1903 szeptember 4 én zajlott le, melyet minden évben megismételnek Kaliforniának az Egyesült Államokhoz való hozzácsatolás emlékére. A harmadik ugyanazok az évaek szeptember 7 én végbement napján volt, melyet a munkásosztály minden esztendőben jelmezes fölvonulással ül

meg. A menetben nagy társzekéren vesznek részt az egyes szakmabeli munkások, szilopokkal és virággal földiszítve s az egyes mesterségeket bemutatva, kovácsok, géplakatosok, hajóépítők valóságos hajóval a szekeren, a telefon és az elektromos művek szerelői stb.

A nagy ut, amit a két Kovács fiu a Pacific vasuton megtett New Yorktól Szan Franciskóig majdnem tízezer kilométer.

Ők csak pár dollárral zsebükből indultak a nagy utnak. Ha az utijegyet mindig megváltatják volna, akkor személyenkint 1040 koronába került volna. A szegény leányok azonban, ugy amint ők keserves kinnal tehervonaton tették meg a nagy utat, hol barátságos elnézéssel, hol durva elutasítással és letelessékeléssel. Ilyen kaland mindennapos oda át a tengeren túl.

Alig telt el két év s már is előkelő állásban láthatjuk a két Kovács fiut. A sikert két találmánynak köszönhetik, melynek elsejéhez következőképpen jutott Kovács Lajos. Nagy ruhakereskedőnél vásárlást tett s e közben fölemlítette a kereskedő, hogy ts valy szabadalmaztatta új rendszerű csákányát melynek hegye kicsérélhető s csavar segítségével újra fölszerelhető. Szabadalmát kérték tőle 60,000 dollárért, de nem adta el, hanem egy gyárossal egyességre lépett oly kikötéssel, hogy köteles mindennap 1000 csákányt készíteni s neki minden darab után 15 éven keresztül 5 centet fizetni.

Beszélgetés közben kérdezte a kereskedőtől, mit adna olyan találmányért, amely csavar és rugó nélkül fölszerelhető és átalakítható csákányt állítana elő s oly szilárdan állana össze, mintha egy darabból volna s

hat métermázsa súly sem választaná szét. Ő ezt a tervet lehetetlennek tartotta, de ha mégis sikerülne százazreket megérne.

Azóta nem volt nyugta, közölte ezt méjárt Mihály öccsével, örte rajta a fejét éjjel nappal. Elgondolta a tervet és le is rajzolta és meg is mutatta öccsének. Ez az első azonban nem vált be. Három napra rá új tervet és rajzot készített, a terv után acélból megszerkesztette és kipróbálta. Ez bevált. A szabadalmat megszerezte s ma már „Kovács adjustable pick” részvénytársaság nagyban gyártja. E társaság intézője (manager) Kovács Lajos és igazgatója öccse Mihály. Ez a csákány ötféleképpen fölszerelhető s ezenkívül mint fejsze, mint ácsbalta, kalapács és reszelő is használható s egyaránt kezelheti bányász, ács, hidépítő és utépítő.

Ennél azonban sokkal zseniálisabb második találmánya, a szabadon forgó vasuti kerek (Free running wheel.) A sinpárok görbületén az eddigi vasuti kerek a feszítés és dörzsolés folytán hamar elkoptak és megromlottak s a folytonos javítás és újjal való kicsérélés az üzem költséget tetemesen növelte. A dörzsolés okozta rongálást és kopást a tengelyen alkalmazott kettős koronggal kiküszöbölte. Erre is megkapta a szabadalmat és részvénytársaságot alapított „Kovács műszaki társaság” (Kovács engineering) cím alatt.

A két derék Kovács fiu, kik a gyár- ipar hazájában, Amerikában tágas teret és nagy alkalmat leltek szorgalmuk és tehetségük kifejtésére tavasszal Debrecenbe jönnek szüleik meglátogatására.

Épek, mozdonyok fogalma alá nem esik, de nem esik a vaspálya fogalma alá sem, a mint ez a kihágási büntetőtörvény szövegéből kitűnik, a melyben a „vaspálya” fogalma a „vaspályához tartozó épület” fogalmával szembe van állítva.

A dolog e procedurák után hatásköri összeütközés címén minisztertanács elé került, s a minisztertanács úgy döntött, hogy a vasúti váróteremben elkövetett kihágás elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

Napról-napra.

— október 24.

*Mi lesz belőled — szól a bus atya —
Ha jogainkat elkobozták!
Ma még, fiam, magyar fiú lehetsz
S vagy nem sokára egy kis osztrák!*

*Rossz szellemek járnak közöttünk,
Nincs a hazának menedéke!
Oh bár te lengenél fölöttünk
Te áldott, drága, égi béke!*

— **Személyi hir.** Vecsey Imre főjegyző fontos városi ügyekben Budapestre utazott.

— **Uj igazgatósági tag.** Konez Ákos városi főlevéltárost a József főherceg szanatórium ügyében kifejtett tevékenységéért a szanatórium vezetősége új igazgatósági tagul választotta meg.

— **A Csokonai pályázat nyertese.** A Zilahy féle dráma bíráló bizottság a két jutalomra méltatott Csokonai darabon kívül megdicsérte a Csokonai Vitéz Mihály című és „Hittem szép szavadnak” stb. jellegű pályaművet is. — A mint értesülünk, a vigjátékot Szabados Ede szatmári ev. ref. főgimnáziumi tanár írta, aki Zilahy Gyula színigazgatóval érintkezésbe is lépett a maga darabjának előadása végett. A bíráló bizottság tagjai azt hiszik, hogy e darabot is érdemes lesz színpadra vinni, mert sok ügyes és hangulatos jelenete van.

— **A debreceni tisztviselők önszervező** egyesület tegnap Miskolczi Jenő elnökelete alatt tartott ülést. A tárgysorozaton kölcsön megszavazások szerepeltek. Ezenkívül foglalkozott az egyesület a tisztviselő bank részvénytársasággal való összeköttetés keresésével. Végül elhatározták, hogy a ruhabeszterzési szövetséget megalakítására a lépéseket megteszik.

— **Konti József halála.** Konti József holttestét a szanatóriumból ma reggel átszállították a rákoskeresztúri új izraelita temető halottasházába, ott díszes ravatalba helyezték. A zsidó szent egyület, mely a temetést rendezi a művészhez méltóan ép oly pompával temeteti el, mint a nemrég elhunyt Ney Dávidot. Temetése holnap, szerdán délelőtt 11 órakor lesz a temető halottas házából és a király-színház egész személyzete és zenekara testületileg vesz részt és díszes bábékoszorút helyez a ravatalra. A temetési szertartás alkalmával Beöthy László igazgató mond bucsuztatót. A király színház külön gyászjelentést adott ki.

— **A színházi jubileum** alkalmából alakult bizottság holnap, szerdán tartja meg záró ülését. Ezen ülésen elszámolást ejtik meg azoknak, akiket illet köszönetet szavaznak.

— **Kivándorlók figyelmebe.** Amerikából arról értesítenek, hogy New Orleansban (Louisiana állam, Észak Amerika) ez idő-

szerint igen rosszak az egészségügyi viszonyok; ez okból óva intjük kivándorlóinkat, hogy e vidéket fel ne keressék.

— **A nőegylet ülése.** A debreceni jótehető nőegylet e hó 29-én a városháza kistanácsstermében ülést tart, amelyen rendkívüli közgyűlés tárgyait fogják előkészíteni. A nőegylet alelnökségi tisztségéről Komlóssy Arthurné leköszönt s ezt az állást fogják a rendkívüli közgyűlésen betölteni.

— **Osztályorszájáték.** Az osztályorszájáték mai záróhúzásánál a 600.000 koronás jutalmat a 39310 számú sorsjegy 2000 koronás nyereményével együtt nyerte.

5000 koronát nyert: 75375.
2000 koronát nyertek: 13380 18022
24771 33157 39310 56918 72246 81813.

1000 koronát nyertek: 10698 21651
45766 48915 60505 75321 77142 103353.

500 koronát nyertek: 33082 35564
39020 49369 60584 60775 87116 87470 89968
96464 102441 103925 105081.

A többi kihuzott szám 200 koronát nyert.

— **A főmérnök ékszerai.** Még a nyáron, július havában történt, hogy Pogány Ármin államvasuti főmérnök kárára nagy szabású betöréses lopást követtek el. — A főmérnök családjával nyaralni volt és ezalatt bezárt lakását feltörték, honnan több ezer korona értékű képviselő ékszereket elloptak. A betörést csak akkor tudták meg Pogányék, mikor a nyaralásból hazatértek, és az esetet nyomban bejelentették a rendőrségen. A nyomozást azonnal megkezdte a rendőrség és nagy erélyt fejtett ki a tettesek kutatásában, de minden fáradozása eredménytelen maradt, nem sikerült neki azokat kézre keríteni. Most aztán kiderült, hogy a betörés elkövetői a Radoszta testvérek voltak, akiket az időtájt a Szalay-féle ékszerlopásért is üldözött a rendőrség. A két testvér ezenkívül Nyiregyházán is követett el nagyobb méretű betörést. Nemrégiben Budapesten elcsípték és átadták őket a debreceni ügyészségnek. — Hoffmann vizsgálóbíró a napokban hallgatta ki a két veszedelmes betörőt, akik töredelmes vallomást tettek és beismerték, hogy Pogány Ármin főmérnök lakását is ők törték fel. A betörés alkalmával elloptak és elzárólagosított ékszereknek nagyobb része már megkerült.

— **Elveszett arany óra.** Ma délután a Miklós utcai kuttól az állomásig vezető úton egy urinó elvesztett egy duplafedelű női arany órát. A becsületes megtaláló jutalomban részesül, ha a rendőrségre bejelentésével az óráról tudósít.

— **Ipartestületi előjárósági ülés.** Az ipartestület előjárósága a jövő hó 2-án tartja szokásos havi ülését, melyen Zelinger Ede ipartestületi elnök elnököl. Az ülésen folyó ügyeket tárgyalnak és tanácsokat adnak a szabadítások történetek.

— **Tolvaj unoka.** A nagyszülein élőködik már gyerekkorától fogva Szabó Géza, akik bár szegény emberek és súlyos anyagi viszonyokkal küzdenek szeretetükbe fogadták és kitarították őt. Ott kamaszkodott fel náluk, de mindentéle rossz, megrovandó hajlamaival állandóan sok gondot és bánatot szerzett a derék öreg házaspárnak. Semmiféle foglalkozás nem kellett neki, kerülte a munkát naplopással és tévelygéssel töltötte az időt. Utóbb rossz társaságokba keveredett és végre teljesen elzúllott. Az öregekkel folytonosan torzalkodott, követelődzött rajtuk és egyre zsarolta, többször meg is lopta őket. Valóságos haramiaként viselkedett velük szemben. Ezek az örökös nyugtalan-

ságot megunták, gonosz unokájuk garázdaságait nem tűrték tovább tűrni és tegnap a rendőrség oltalmához folyamodtak.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelentették be. Bihari Zsuzsanna ev. ref. 1 naps, Nagy Sándor ev. ref. 1 hónapos, özv. Meder Józsefné ev. ref. 80 éves.

— **Az ital áldozata.** A pálinka ölte meg Fodor István napszámot, aki a Spiraféle Hatvan utca pálinkaműrészben szokott tevékenykedni szabad óráiban. Tegnap annyit beszédett a jóféle nyakolajból, hogy rosszul lett és ágyba dőlt. Nem volt senkije aki ápolta volna és bekerült a közkörházba, ahol állapota néhány óra alatt annyira súlyosbodott, hogy még a nap folyamán meghalt. A szerencsétlen embert fel fogják boncolni.

— **Ráfogták, hogy tolvaj.** A Csapó-utca nagy ribilliót keltett tegnap este egy paraszt suhanc, aki hátán egy lókantárt cipelve és kezében ostorral rohant a Piac-utca felől. A járőrelőkből a fiú futásával gyanút ébresztett azt hitték, hogy tolvajlást követett el s azért sokan üldözőbe vették. Erre az megijedt és még jobban kezdett szaladni. A menekülése természetesen megerősítette üldözőiben a gyanút és csakhamar valóságos hajszá indult utána. Felhangzott az utca kiáltás, tolvaj fogják meg! Aztán elfogták a szegény megkergetett sihedert és bacipalték a rendőrségre, ahol kiderült, hogy eszébe sem volt az árvának lopni. A kantár meg az ostor a gazdájáé és azért loholt sebesebben, mint rendesen, mert sok a dolga és megkészt.

— **Kitiltott alakok.** Biró Benec és Biró Bálint régi ismerősei a rendőrségnek, melyvel gyakran meggyűlt a bájuk. A két jeles testvér sok rossz fát tett a tűzre és ezért már régebben ki vannak tiltva a város területéről. Ez a körülmény azonban nem akadályozza őket abban, hogy időnként vissza ne térjenek. Ezt tegnap is megselekedték, de nem voltak elég óvatosok és a rendőrség elcsípte őket. Most aztán bezárástólák harminc napra a kóterbe a két alakot.

— **Kitoloncolt oláh pap.** Sepsiszentgyörgyről jelentik, hogy az ottani járásbírósa a napokban egy tolvaj oláh papot toloncoltatott el. — Az oláh pap, kit Ivanescu Imrienek hívnak, Sepsiszentgyörgyön, hova nemrég vetődött Romániából, a hetivásáron egy vég vásznat lopott. A tolvaj papot egy rendőr megcsípte és bekísérte a rendőrségre. A járásbírósa négy hónapi fogházbüntetésre ítélte Ivanescut. A büntetés kitöltése után esendőfedezet mellett eltoloncolták a határszélre Predealra.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sz. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejáratánál levő kávéházban.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

Az őszi poéta.

— **Költészet és valóság** —

Dráma két sóhajtsában.

Szonnenstein Szikfrid, az ismert alanyi és állitmányi költő esondas és poétikus mélabúval adja át magát a költői fájdalomnak rongyos gyomru diványán, kicsiny, de piszkos hónapos szobájában. Az egyik sarokban hever a cipője, amely nem hasonlít ama bizonyos Achilleshez: nincs megsérthető sarka.

AZ UJDIVATU óra, ékszer, ezüstművek remekei legnagyobb választékban, olcsóbban mint bárhol az országban Debrecenben egyedül Löfkovitsnál kaphatók.

De sőt még talpa sincs. A szobában a nyomor versenyre kelt a legügyesebb tüzoltóval: a legmagasabb fokra hágott. Alanyi költőnek most csak egy, helyesebben öt vágya van: öt hölgy-cigaretta. A költő fölemelkedik és kis cédulát ír: „Tek. Követelly Adolf főpincér urnak, a Barna-terhén kávéházban. Kedves Adolf! Igaz, hogy ön már tegnap megszólításával tüntetett ki azon 9 feketéért, amelyet a mostoha politikai viszonyok miatt nem bírtam még kigubáznai, ámde ön mégse fog tőlem megtagadni öt hölgy-cigaretta. — Amidőn tisztelettel kijelentem, hogy ön a világon a legzseniálisabban számoló főpincér, egyben várom azt a tiz hölgyet, mert valóban égető szükségem van arra a tizenöt cigaretta. — Hive: Szonnenstein Szikfrid költő.”

Az első sóhajtás.

Amikor befejezte bizalomteljes hangon szólt:

— Okvetlenül megtagadja tőlem.

Csöngetni akart a szobaleánynak, de hirtelen kopogtattak az ajtón.

— Szabad.

Egy subanc lépett be s levélkét adott át.

— A kisasszony küldte.

A költő elolvasta a levelet: „Kedves Szikike! A papa slussz ügyben el van utazva hazánk fővárosába és a mama is azt mondta, hogy délután okvetlenül várjuk uzsonnára és a papától nem kell most tartani, mert Pestre ment. Tea lesz és vajás kenyér és hozzon azokból a pirinkó versikékből. — Azok hercegek. Hive: Sarolta.”

A költő leültette az inast és nyomban megírta a következő pici hőskölteményt:

Megesendült bunnak vészharangja,
Mely keblem oly mélán dagasztja,
Hogy mellényem, mely jó szövet,
Ettől szívemen szétreped.
Meg lettem sértve atyádtól, ki bész
És ime, megjött hirtelen az ősz.
Nem mehetek ma, kis szobámban vár
Fontos munka s drappszinü napsugár.

A versikét átadta a szolganak.

— Mondja meg a kisasszonynak, hogy holnap délután okvetlenül ott leszek.

Most már komolyan csöngetett a szobaleánynak és átadta a cipőt.

— Vigye el ahhoz a gaz csizlikhez és mondja meg neki, hogy ennek holnap délután okvetlenül kész kell lenni.

— Jó.

— Várjon csak; azonkívül egy értékjegyet is adok át magának, — mondta a költő és oda adta a főpincéri episztolát, amelyhez még ezt írta záradékkul: „Ja igaz Adolf! Most jut eszembe, hogy az életemet fogja megmenteni, ha a 20 cigaretta mellé még 5 koronát is mellékel. Tehát Adolfka, az életéről van szó.”

A leány elment, a leány visszajött. Fogadjunk, nem találják ki, mivel jött vissza?

A leány 5 koronával, 20 hölgygyel s azzal az üzenettel jött vissza, hogy a cipőt egy koronáért csinálják meg. A boldog költő e nem várt siker után fuszekliében végigsétált a szobában és kis idő múlva kivette zsebéből felöltője zálogcéduláját.

— Még egy értékjegyet adok magának. Fizet három koronát és kihozza az übercigeremet.

A leány elment, a leány visszajött s pihagve szólt:

— A három koronát ott fogták, mert azt mondták, hogy a fiatal ur már egy esztendője nem fizetett a kabátért kamatot.

— És az übercigerem? A drapp übercigerem?

— Azt nem adták ki, mert nem vittem rá pénzt.

A költő hátrahanyatlott rongyos gyomru diványán és egy nagyon komolyat sóhajtott. De hamar megvigasztalódott. A költő tudniillik ezt gondolta:

— Hát elmegyek überciger nélkül. Az a fő, hogy jó lesz a cipőm.

A poéta most Saroltára gondolt és egész biztosan boldog volt.

A második sóhajtás.

Másnap délután az őszi napsugár ismét a diványon találta a költőt, aki egyszerre fölemelkedett és becsöngette a szobaleányt, aztán átadta az utolsó koronáját. A másikat tudniillik egy nap alatt felélte, amitől — tekintve a költő jó étvágyát — nem rontotta el a gyomrát.

— Hozza haza a cipőt.

— Jó.

— A leány elment és a költő dudolni kezdett, mert — mint sajteni tetszik — ismét Saroltára gondolt. A szobaleány visszajött és busan szólt:

— A koronát ott fogták, de a cipőt nem adták ki, mert azt üzenték, hogy a fiatal ur a multkori cipőfoltozásért adós maradt 78 krajcárral. Addig nem adják ki a cipőt, amíg azt el nem tetszik küldeni.

A költő arca elborult, haja önkéntelenül fölborzolódott és gyors bánatában ezt a röpke verset írta:

Hiába, nem tudom lenyelni
Atyádnak sértő szójátát,
Az önérzet, mely keblemet repeszi,
Kerülte az ő házáat.
Várjál tehát, te édes cári tündér,
Magányomban mindig rád gondolok
En azt hiszem, szűd méltánylása ér,
Ha hozzád máma menni nem fogok.

A költő elküldte a lelke snellziderjén készült meleg poémát, aztán fuszekiivel egyetemben a rossz gyomru diványra hanyatlott és most újra nagyon komolyan sóhajtott.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerda, okt. 25. „Lili”, operette. (C.)
Csütörtök, okt. 26. „Suhanc”, operette. (A.)

Péntek, okt. 27. „Mongodin ur felesége”, bohózat. Kiss Irén első fellépte. (B.)
Szombat, okt. 28. „Allamtitkár”, vígjáték. Kiss Irén második fellépte. (C.)

* **A vasgyáros.** Ujdonságot keveset kapunk, de minék is, ha teit házakat teremtenek oly kipróbált hatású, három kapitulációs drámák is, mint ma „A vasgyáros”. Azt írhatjuk az előadásról, a mit a szintársulat legtöbb előadásáról írunk, sok jó részlet volt benne. Szakács Andor Derbyai Fülöpje erőteljes, férfias alak. Markovics Margit Claireje a legjobb alakítások közül való. Tudott büszke lenni, szenvedni és megalázkodni. Természetes játékát és beszédét már a „Nemzeti Színház”-ban való fellépésekor elismerte a budapesti sajtó. Athenais szerepében ma mutatkozott be Polgár Ilona. Igen közönséges alakítást produkált, a mi nem érdem még akkor sem, ha közönséges jellemet ábrázol. Már érdes hangja is akadályozta, hogy érvényesüljön. Nem hangsúlyoz, értelmetlenül recitál. Almási Lolával együtt kell minél gyakrabban felléptetni, hogy produkáljanak egy kis toalett-versenyt. Soha még olyan gyöngén nem játszották színpadunkon a Bligny hercegnő kintásításának nagy szerepét, mint a hogy ma láttuk. Szakács Andor ebben az egy jelenetben lauha volt. Alig volt abban egy kis erély, a mint a neje ügyét a magáévé tette. Ehez járult Bligny herceg (Krasznay) és nejeének kómikus hatású ellentétele. Nem is volt a jelenetnek hatása, pedig ez ugy szólni viszi a színpadot. Krasznait különben merev tartására, modoros közmozdulataira figyelmeztetjük. A mint Clairrel beszél, hol

a mutatóját tartja feléje, hol a tanyerével magyaráz neki, mint mikor a tanító pirongatja a rossz diákok, majd egész karjával mutat a szalonból kifelé sat. Zilahy Gyula bátran eljátszhatta volna a szerepet. Kiemelni való Békés, mint jóízű Moulinet, Arday Ida, mint finom és jószágos marquisné, Deésy mint komoly és tudós Prefont báró. Ez a fiatal színész nem hasgat színlalakat, de mindig értelmes, korrekt és e mellett jó alakja is van. Neki való nagy szerepben máig sem láttuk. Kondor Ernőnek (Ostáv) a komoly genre nem sikerült. Kedves volt Szabó Irma mint Suzanne.

* **Suhanc.** Holnap, esütörtökön érdekes reprise lesz a debreceni színháznak Konti József örök szép pajkos muzsikáját fogjuk hallani. A címszerepet Fótí Frida játsza és éneklí, akinek ez egyik legjobb alakítása. A másik női szerepet Pozsonyi Lenke játsza, Durandot pedig Polgár Sándor. A tenor szerepet Békési Lajos játsza és éneklí s a többi szerepek is a legjobb kezében vannak.

* **Műsor változás.** Zilahy igazgatót súlyos gyász eset érte. Édes anyja halt meg Budapesten. Az igazgató a temetésére elutazott s így a mára hirdetett „Erény utjai” előadása elmarad és helyette „Lili” operette kerül színre, a főszerepekben Fótí Frida, Ternyei, Polgár, Deési, Szabó Gy., Szakácsné stb. játszák.

* **Kiss Irén fellépte.** Hosszas tárgyalások után Kiss Irén ma délután értesítette Zilahyt sürgönyileg, hogy e héten játszhat, amelynek folytán az e heti műsor gyökeres változást szenved.

* **Suzanne—Perényi József.** Rendkívül érdekes színházi estére volt ma este kilátásunk. Eddig csupán az a szokás járta, hogy az operettek férfi szerepeiben folytatnak lábikra-parádét a primadonnák. Ám — úgy láttuk legalább a mai színiapról — hogy szintársulatunknak akadt sokoldalú férfitagja, a ki a dráma női szerepének előadására is vállalkozik. „Suzanne—Perényi József...” Ez volt a „Vasgyáros” mai színiapjának szenzációja. Hogy estére megváltoztatták a szereposztást, mert Perényi kénytelen volt megelégedni egy szerény férfi szereppel, az bizonyára valamely a színháznál duló árnányinak lehetett a kifolyása.

TÁVIRATOK.

A szász király Bécsben.

Bécs, okt. 24. A szász király ma reggel a tarvisi vadászatokról ideérkezett és kíséretével gyalog ment a városon keresztül az északnyugati pályaudvarra. Utközben betért egy kávéházba és megreggelizett. 9 órakor tolytatja útját Drezda felé.

Feleséggyilkosság.

Temesvár, okt. 24. Gavram György idevaló szücsmestert elvált felesége hamisított váltókkal zaklatta. Miután a váltóhamisítás bebizonyult, az ügyesség megindította az eljárást az asszony ellen. Gavram György, mikor ma a kihallgatáson beidézett feleségével találkozott, hirtelen haragra lobbant és hat késszurással meggyilkolta elvált feleségét, ki — szerinte — őt anyagiilag tönkretette. Gavramot nyomban letartóztatták.

Óra, ékszer, ezüstnemű beszerzésnél a nagyközönség érdekeit Debrecenben egyedül Lőkövits tarthatja szem előtt!

Dénes szabadlábbon.

Budapest, okt. 24. A Zeysig ügyben letartóztatott Dénes József vasúti ellenőr ügyében ma délelőtt a törvényszék vádta. A végzés, melyet hoztak, — azonnal szabadlábra helyezi Dénest. Bakonyi vizsgálóbíró ma újra kihallgatja Halmsy Elemért, Zigány védőjét.

Gyilkosságok egy nevelőintézetben.

Hamburg, okt. 24. Az idevaló egyik magán nevelőintézetben letartóztatás történt. Feljelentés folytán a rendőrség elfogta a nevelőintézet tulajdonos nőjét, a ki ellen az a vád merült fel, hogy 15 leánynevelőket meggyilkolt. A főbb részletek hiányoznak.

Az oroszországi vasúti sztrájk.

Jekaterinoszlav, okt. 24. A vasúti táv-iróvonalat szétrombolták. A pályaudvar csapatok őrzik. Azt hiszik, hogy az iparos és kereskedőségek holnap sztrájkba lépnek. A vasúti és távirdahivatalnokok a munkát becsúszították. A városi vasút forgalma megszűnt. Bérkocsik nem közlekednek. A pályaudvar és a teherpályaudvar nincs kivülágitva. A gyári munkások két vonaton, a melyeket maguk állítottak össze, a külvárosokba utaztak. Ennek a következtében a munka az összes gyárakban szünetel.

Az orosz forradalom.

Karkov, okt. 24. Tegnap este négyülés volt, a melyen mintegy 20,000 munkás, diák és polgár vett részt. Arra a kiáltásra, hogy köztök jönnek, óriási pánik keletkezett, a mely alkalmával számosan megsebesültek. A rend helyreállítása után a gyűlést folytatták. A gyűlés feloszlásakor a tömeg egy lovasosztállyal összekötött össze, miközben pezdárdákat dobott a katonaságra és revolverekkel rálőtt. A katonaság revolverrel háromszor rálőtt a tömegre. A lövések közül kétfő vaskövés volt. Mindkét részen számos sebesülés történt.

Budapesti gabonatszáma.

(Déli árlat.)

Budapest, okt. 24.

Buzakínálát gyöngé, vételkedv korlátozt. Nyugodt irányzat mellett 15,000 méterezéses került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafajták közül zab szilárd, a többi változatlan. Idő: szép.

Buza októberre	16.46-48.
" " " " " " "	16.98-17.00.
Répa októberre	13.50-52.
" " " " " " "	14.04-06.
Zab októberre	14.80-90.
" " " " " " "	13.60-62.
Tengeri májusra	13.40-42.
Répa 1906. augusztusra	24.80-25.00

Törvényszék.

§ A Zeysig-ügy. Dr. Bakonyi vizsgálóbírónál ma délelőtt csakis Baneth jelent meg. A vádta d. u. 1 órakor dönt Cárán táblabíró elnöklété és dr. Makucz bíró előadása alapján azon két felfolyamodás fölött, amelyek egyikét a kir. ügyészség jelentette be a vizsgálóbíró azon határozata ellen, a mely szerint a Zürichből hazajött Baneth Sándor ellen nem rendelte el a vizsgálattal egyidejűleg a vizsgálati fogságot is, a másikat pedig Dénes József máv segéditkár védője dr. Fried Vilmos ügyvéd jelentette be védelem szabadlábra helyezése iránt. A vádta határozatát telefonon adják.

§ Szelénét elítélték. Nagyváradról jelentik, hogy a nagyvárad kir. tábla ma itékezett Szele Józsefné, az Amerikába szökött Szele József ügyvéd felesége felett. — Szeléné mint bűntárs volt vádolva és sikeresztás és csalás vétségeért három havi fogságra ítélték.

§ Konti mint tanu. Kétszer hívták tanunak, másodizben már keményebb hangon és még sem jelent meg. De akármilyen szigorral szóllítja a bíró ezután is, nem lesz foganatja: Konti József nem tanuskodik több földi bíró előtt. A híres zeneszerzőt épp mára citálták meg, amikor ravatalon fekszik. Pásztor Árpád a „Fecskék“ című operettje miatt, szerzői jog bitorlásért, pórt indított a Zipser és König cég ellen s ebben a perekben Konti Józsefre hivatkozott tanu ként. Mivel egy alkalommal már nem jelent meg, dr. Csasády bíró a mai napra, október 24 ére azzal idézte meg Pásztort, hogy amennyiben Konti „ma sem“ jelennék meg, nyilatkozzék majd: ragaszkodik-e még a kihallgatásához, vagy mellőzni kívánja. És a tárgyaláson ismét egyedül volt Pásztor ügyvédje, dr. Besnyő Béla s nem tehetett egyebet: bejelentette, hogy Konti — tegnap este meghalt. A szerző tehát — igaz sajnálatára — a pörét nélküle kénytelen befejeztetni.

Szerkesztői-posta.

Kis kíváncsi. A cognac borból főzött pálinka, nevét Franciaország Cognac nevű városától vette, a hol mintegy 200 év óta nagyban gyártják. Legfinomabb az itt készülő „Champagne fiue.“ Hazánkban is számos cognagyár van már.

D. B. A Jó-szív sorsjegyeket nov. 15-én huzzák.

„Itt élned halnod kell!“

— Regény. —

Írta: Inotay Béla. 33.

IV.

„Kis madárka zeng az ágon...“

Itt még lehet valamit csinálni. Nem firtatja hát tovább a dolgot, de újra tölt és végül úgy intézi a dolgot, hogy mindent Jézó fizet.

— Pezsgőt, pezsgőt egy Serénknek! — ugratja őt a vén róka.

Jenő odaadta utolsó forintját, Rajesovics papa szívesen szelgélne pezsgővel is, de nincs raktáron, hitelbe pedig nem küldenek a kávéházból.

— Szentelenség! dörög az ügyvéd. Egy Serénk a kis ujján levő gyűrűvel is kifizet három olyan rongy vendéglőt, mint a magé! Én ugyan nem rendelek, de az én szavam is megér egy-két üveg fojtott bort!

Jenő ittasságában oda is löki a kis gyémántgyűrűjét. A többi anyjánál, Aladárnál maradt.

A pezsgő jön. A nyurga novellista is megmutatja, hogy tud akkorát ugrani, mint egy tolrágó urfi. Ő már a föléltőjét löki oda Rajesovics bácsinak...

— Milyen könnyen válik az ember korhelylyé, ha gazemberek ugratják, — véli Árpád.

A féltékeny ember pedig minél ittassabb, annál világosabban látja rémképét; miatta bizony nyugodt lehet a kis Árpád, maga keresi ő a mámort, pedig ebben épen csak a féltő szerelmesnek nem lehet része!

Igen ocsmánynyá kezd már fajnálni a tivornya. Rajesovics a magánlakásába vezető vendégeit. A redőnyöket huzná már le, de új vendégek érkeznek. Igen elegáns urak. Herman is vannak.

Jenő első tekintetre fölismeri. Mike, a jeles képviselő és humorista. Király, az ünneplétt képviselő. Ráska, a szerkesztő.

Javíthatlan lumpok. Ide változatosság kedvéért, tanulmányozás céljából nyitottak be. Megisznak valamit, minél rosszabbat, annál érdekesebb.

Aztán visszahuzódnak. — Ohé, itt látunk bennünket! Mike egész nap bizelgett a kormányfőfiaknak, a kik megvetik, de fizetik. Király egész nap mágnásokhoz törleszkedett, a kik pedig a polgárembert is megbecsülik, ha önéreztet látnak benne.

De azért mégis más az! Elegáns ruhában komizkodnak, egymás közt tivornyáznak, el is tréfáltak volna egy-egy munkásfele emberrel. De ezek, a kik még közéjük is tolakodnának? Olyan nincs. A látszatot meg kell óvni. Azt tartsa meg minden ifjú akarnok, hogy az embernek igen sok bünt elnéznek, de azt sohasem felejtik el Jenőnek, hogy egyszer, csak egyetlen egyszer ilyen nem „comme il faut“ körben találták!

Visszavonulnak, pedig a novellista pezsgős palackkal siet hozzájuk, a nagyzó ifjú, — ki józanon köszönni is alig mer ilyen uri népnek, — szervuszt inteket feléjük, hiszen ők is „tartalékcok!“

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 24. szám. (C)

Szerda, október hó 25 én:

LILLI.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Hevri.

S Z E M É L Y E K:

Antonin Plinhárd, tüzér — Ternyei Lajos.
De la Grange Batliere, báró — Deési Alfréd.
Saint Hypztese, Vicomte,
nagybátyja — — — Polgár Sándor.
Bompán, profeszor — — — Szabó Gyula.
René — — — — — Kondor Ernő.
Bouzinourt — — — — — Vadász Lajos.
Bouzinourlné — — — — — Sz. Gárdonyi T.
Ameli, leányuk) — Fóti Frida.
Antonin, unokájuk)

Holnap, csütörtökön, október hó 26-án:

A SUHANCZ.

Operette.

Berlitzrendszerű

Nyelviskola

Francia, Német, Angol nyelv-és irodalom.

Osztály és magánoktatás

Felvételek naponta:

d. e. 11—12. d. u. 5—6.

Széchenyi-u. 19. sz.

Szabályzatokat ingyen és bérmentve.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tülhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kék-cloket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron adó

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szíves figyelmébe ajánlom

Tisztelettel:

BORSOS KATA,

DEBRECEN, Városháza.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre“

adja a legjobb bort!

Ittani permelezni nem kell!!

a szőlészet kincse.

A phyloxerának ellent áll!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Magymenyiségű sima és gyökeres **Delawáre** vessző eladás

Cim:

Szigyártó és Takáts

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: **Felső-Segesd.**
Somogy-m

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az őszi divat újdonságai

Divat kelmék

Angol flanellek

Posztók Costümre

Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

Legjobb bajuszpedró

a híres Debreceni

„CIVIS“ bajuszpedró

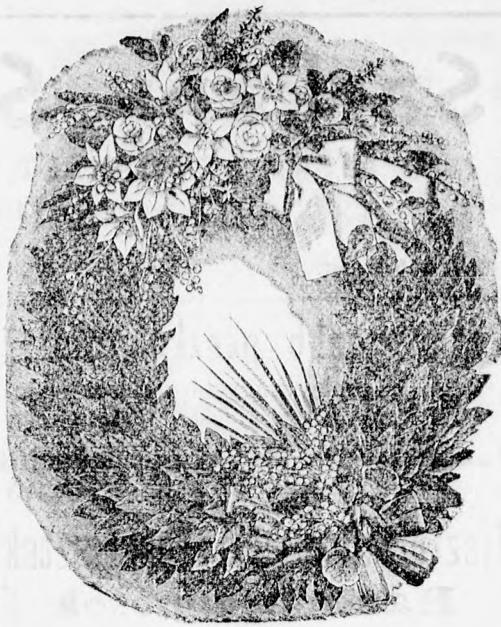
amely nem tép, de jól összetartja és nötteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Mindszent és halottak napjára!

Szebbnél szebb koszorúk szárított és művirágokból legújabb minta szerint Paczelt János virág üzletében készen vannak nagyérdemű közönségnek rendelkezésére. Friss élővirág koszorúkra megrendeléseket elfogad és bárhova pontosan szállít. Virág csokrok, fej- és mellidiszek legjobb izléssel köttetnek.

Tömeges megtekintést és megrendeléseket kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Paczelt János

mag- és virágkereskedése Debrecen.

Uj betétek után

4¹/₂%-ot fizet

f. hó 23-ától

a Debreceni

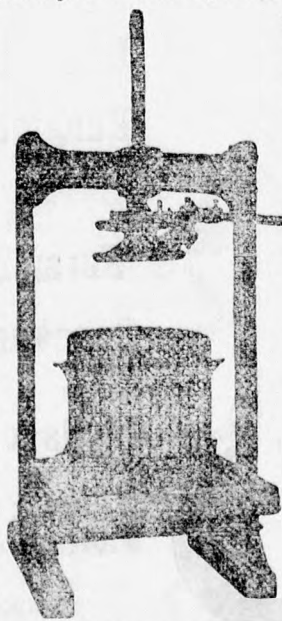
Ipar- és Kereskedelmi Bank.

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

„Ursus“

a legtökéletesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehető le, a must vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése kizárva. Legmagasabb nyomóképesség. Hóni **gyártmány.**

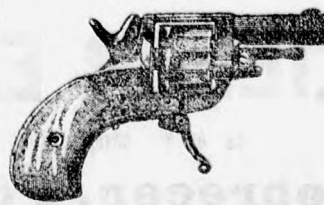
Budweisz-i és hóni gyártmányu **porcellán**, valamint meidinger-köpeny és öntöttvaskályhák, minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatu **konyhák.**

Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüvelyek. **Lőpor áruda** Ujdonság! **Browning** rendszerű ismétlő-fegyver 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20—27.

2138—1905 sz.

Hirdetmény.

A derecskei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság 1905. évi október hó 14-én 2127 sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Hosszupályi községre vonatkozólag az 1886: XXIX, 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t-cikkek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba téve, a nevezett községben a helyszíni eljárás és pedig az 1891: XVI. t.-c. 9. §-a értelmében első sorban az azonosítás 1905. évi november hó 8-án és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1889: XXIX. t.-c. 15—18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezután nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengetési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánvalóan bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Jákó

kir. járásbíró.

Egyedüli gőzbutorgyár
Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80—89. BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. Telefon 80—89.
a magyar királyi szab. Osztálysorsjáték főelárusítója.

Sürgönycím:
Sárkányék Budapest.

Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi hanknál és
a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok: letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kevező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszthető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztáiselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.
Háztulajdonosok és földbirtokosoknak

II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatók.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, ugyancsak minden levelet, válasz-bélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA

BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6.

25 év óta törvénytörvényesen bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem együtt a b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a számú egész
és ennek árát fél sorsjegyet
postautalvánnyal küldöm. negyed
kérem utánnenni. nyolczad

A nem kívántat Név:
tessék áthuzni. Lakhely, u p.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és ahangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

Ajánlja saját gyárban készült, általánosan elismert különleges (speciálitás)fa-
réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6-
forintól feljebb a leg-
jobb felszereléssel. **Tárogató**

Hangfokozó gerenda rózhafából, ujezüst billentyűvel és
mely által bármely hegedű vagy gor-
donka sokkal jobb, erősebb és lágyabb
hangot nyer (biztos siker); hegedűbe
javítással 4-forint. **Harmoniumok.** világhírű
gyártmány, 65-forintól feljebb.
legjobb

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 250, 3-
y csernyhermonikák saját minták.
teljes felszerelése, előnyös
feltételek mellett, jutányos
árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a leg-
több katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Zenekarok az összes hangszereken
különleges szakszerű pontos-
sággal, jutányos árban eszközöltetnek.

Javítások az összes hangszereken
különleges szakszerű pontos-
sággal, jutányos árban eszközöltetnek.

Kézesség minden egyes hangszernél.
Kivitel nagyban és kicsinyben.

Arjegyék minden hangszerül kívá-
natra ingyen és bérmeve küldetik.

